

Esztergomi Lapok.

Megjelenik minden vasárnap és csütörtökön.

Előfizetési árak	
egész évre	6 frt — kr.
fél évre	3 frt — kr.
Negyed évre	1 frt 50 kr.

→ Egyes szám ára 6 kr. ←

Szerkesztőség:

Széchenyi-tér (Szerencsés-féle ház),
ahol a lap szerkesztési és anyagi részét illető közlemények küldendők.

Kéziratok nem adnak vissza.

Kiadóhivatal:

Széchenyi-tér (Szerencsés-féle ház),
ahol az előfizetési pénzek küldendők.

Hirdetések

és nyilvántartási közlemények a kiadóhivatalban vételnek fel.

Az árvaügy.

Esztergom, január 31.

Az emberi társas együttlétnek, tehát magának a társadalomnak első és legszentebb hivatása az, hogy segítségére siessen azoknak, a kik nem tudnak magukon segíteni. Ez az elv vezette az embereket akkor, midőn az árvák és elhagyottak gyámolítását és felnevelését magukra vállalták s ez az elv vezeti magát a társadalmat is, mikor a magukra maradt kisdedeket oltalmába veszi.

De meg kell vallanunk, napjainkban csak alig törődik valaki az elhagyottakkal. Ha egy két jószívű emberbarát lelkes szava felhívása néhány pillanatra fölébreszti is a társadalom rokonszenvét azok iránt, akiket a sors mostoha keze megfosztott attól, hogy a szülői ház gyermekörömeit élvezhessék, csak ritkán akad egy pár ember, aki anyagi áldozatokkal is kész a szerencsétlen kiesinyek nyomorát enyhíteni. A legtöbben csak elolvassák a segítségért kiáltó szavakat, aztán ha egy-két percig szánalmat éreznek is felettük, hát csak elfelej-

tik, mintha misem történt volna. A szegény magára maradt kicsike meg tengődik tovább azoknak a még szegényebb de jószívű embereknek a nyakán, akik könnyörületből magukhoz vették, aztán hogy éhen ne vesszen, hát megosztják vele szükre mért száraz kenyereket.

Mert esodálatos rendelése a sorsnak, hogy a szegény több érzékkel bír a nyomor és szenvedés iránt, mint akit kincsekkel áldott meg szerencsés végzete. Tapasztalható ez a multak történetében, de tapasztalható a mindennapi életben is. A szegény gyári munkás, a kinek minden megdolgozott fillére számára száz helye volna, előbb vet néhány garast az utcaszögleten álló vak koldusnak, mint az a nagy ur, akinek dolgot adna az, hogy kesztyűs kezével csillogó aranyai közül egy két apróbb pénzdarábkát kikeresessen.

A legtöbb esetben is az árvákkal szemben is csak ilyen begombolkozottak társadalmunk vagyonosabb tagjai, mint az utcázakon álló koldusokkal. Pedig ez a szük-

markuság a vagyonos osztály érdekét is veszélyezteti. Tényleges adatok alapján összeállított statisztikai kimutatások igazolják, hogy a társadalom legalsóbb rétegét képező tolvajok és másféle gonosztevők azok sorából kerülnek ki, a kik szüleiket korán elveszítvén, magukra hagyatva minden erkölcsi nevelés híján nőttek fel.

Az a szegény ember, aki elhalt ismerősének, vagy jó barátjának gyermekét magához fogadta, hogy az éhenhalástól megmentse, bizony nem igen ér rá, hogy a kis árvát nevelésben részesítse és mert az iskoláztatás is pénzbe kerülne, hát rendesen csak úgy nő fel a gyermek gondozás nélkül, mint a vetés között a gaz.

Egy nagyhirű angol nemzetgazdász kimutatta, hogy amilyen arányban emelkednek valamely országban a népnevelésre és az árvák nevelésére fordított költségek, ugyanolyan arányban csökkennek az illető országok börtönügyének költségei.

Már csupán ez az egy ok is elegendő fontosságu arra nézve, hogy a társadalom

öngyilkossága. Életerős vidám embernek ismerte mindenki a megboldogultat, aki ifjú lelkesedéssel beszélt terveiről, melyek által az uradalom gazdaságát virágzóvá, valóságos mintagazdasággá fogja tenni.

Csak a nyár végén, alig félesztendeje vette át az uradalom kezelését, s már is meglátszott minden legkisebb jelen is, hogy hozzá értő szakember igazgatja. Az uraság is meg volt vele elégedve, hát mi keserithette annyira el? Megindultak a találgatások, s mindenki tudott egyet mást mondani, de mégse lelték meg a keresett magyarázatot.

Pedig a csendes falusi magányban élő embereknek ez a tehetségük rendszerint nagyon is ki van fejlődve. A legtávolabbi eseményeket is összefüggésbe tudják hozni az öngyilkossá lett ember élettörténetével, magának a tett elkövetésének okaival. De hát most nem mentek semmire. Ott feküdt mozdulatlanul, tágra nyitott szemekkel az az átlótt halántékú szép ember, de nem ejtett egyetlen hangot sem halvány szóvalan ajka. Szép orcája meg mintha pirban égett volna, piros volt a kiömlő vértől.

Mert szép ember volt nagyon a fiatal tisztartó. Vállas, erős termetű férfi, valóságos férfi szépség. Olyan amilyeneket csak a virágillatos rét, meg a madárdalos erdőség nevel. Üde, egészséges testtel, s vidám örökké derüs kedélylyel.

Még csak gazdasági gyakornok volt mikor az uradalomhoz került, de már is szívesen hozzá ment volna a környék legvagyonosabb földbirtokosainak is akármelyik lánya. De ő sokáig rá se gondolt a nősülésre. Eljárt ide is, meg oda is, de sehol sem adott a legcsekélyebb okot sem arra, hogy a nevét valakinek a nevével kapcsolatba hozzák. A lányos mamák

Az „ESZTERGOMI LAPOK” tárczája.

Prolog.

(Szavaltá Tátus Ferencz a „Polgári Olvasókör” műkedvelői előadásán.)

Köszöntlek itt e kicsi lakban
Hogy ünnepeink emelni jöttetek,
Fóságotok kifogyhatatlan
Es érte ajkunk hálaszót rebeg.
Csekély, amit mi adhatunk
A művészetnek mécsvilága csak,
De benne tiszta szándékunk, —
Az gyújtja ki a halvány sugarat!

Két évtized pergett le lassan
Mióta kis körünk alapkövét,
Jó emberek, buzogva gondban
A népek üdvéért, — itt letevék.
S ma im az egyszerű falak,
— Fóságos Istenünk kegyelmével —
Küteltek, megtágultanak,
S ajkunk szavára már egy nép figyel.

A kis forrás hömpölyögve árad,
A művelődés habjait viszi,
S a munka népe, hogy ha fáradt,
Megenyhülést ma már ez ad neki,
Szeretni Istent és hitét,
Szeretni honját s drága nemzetét,
E békés kis földel alatt
Mulatva, játszva megtanul a nép!

Itt zeng a dal hogy: »Isten áld meg!
Itt zeng: »Hazádnak rendületlenül!
S amíg e szent dal ajkinkon lebeg,
A honfi lelke ég felé repül,
Áldást könyörg a koronás
Magyar királyra s minden léptire,
Áldást a vérrrel áztatott
Magyar hazának munkás népére!

Itt ég e lakban a szövötnék,
Mely minket biztos utakon vezet,
S élve éjt, a vak sétélet
Hajnalt derít a küzdő nép felett.
Itt zeng felénk a kor szava,
A mely hív, — munkára int,
Hogy felviruljon a haza,
Es népe boldog, nagy legyen megint!

Köszöntlek hát e kicsi lakban
Hogy ünnepeink emelni jöttetek,
Fóságotok kifogyhatatlan
Es érte ajkunk hálaszót rebeg.
Csekély, amit mi adhatunk
A művészetnek mécsvilága csak
De nézzetek szándokunk,
Mely tiszta szívünk legmélyén fakad!

Földváry István.

Nyomon.

— Az Esztergomi Lapok eredeti tárczája. —

Az egész környéket élénk izgalomba ejtette a domonyi uradalom tisztartójának az

az árvák neveltetése érdekében minden lehető megtegyen, de ehhez még egész sereg más ok is sorakozik, melyek úgy vallási, mint társadalmi szempontból kötelességünk teszik az árvaügy felkarolását.

A morális veszteség mellett azonban, melyet az emberiség az árvák nevelésének elhanyagolásával szenved, igen tekintélyes az anyagi kár is. Az a tömérdek munkaerő, melyet fejletlen gyermek korában elpazaroltatnak a korán nehéz munkára fogot árvával, ha természetes fejlődés után érvényesülhetne, mily nagy mértékben hozzá járulhatna a nemzeti vagyon gyarapításához.

Nyilvánvaló ezekből, hogy az árvaügy igen fontos és számottevő társadalmi és közgazdasági feladat, melynek rendezése minden polgárnak személyes érdek, már csupán a vagyonbiztonság szempontjából is, nem is szólva arról a nagy lelki megnyugvásról, melyet a szülőnek az a tudat kölcsönöz, hogy halála esetére kicsiny gyermekeit nem kell az éhenhalástól és az erkölcsi elzüléstől féltetnie.

Mindezeket pedig azért említettük fel, mert a fővárosban mozgalom indult meg az árvák segélyezésének érdekében és már is több jótékony egyesület elhatározta, hogy a farsangi mulatozások idejét felhasználja, hogy egy két darab kenyeret a szülők nélkül maradt kicsinyek asztalára is juttasson.

Már ismételtén szólunk arról, hogy nem tartjuk mindenben helyesnek azt, hogy a szűkölködőkön csak akkor segítsen valaki, mikor az reá nézve mulatságokkal és örömmel van összekötve, de mert elvégre is a cél a fő, s az eszközök csak másodsorban jöhetnek számításba, ez alkalommal

már nem számították a fiatal emberek közé, hanem a házasulandók kategóriájába sorozták.

Annál nagyobb szenzációt keltett, mikor ezelőtt fél esztendővel híre ment, hogy a domonyi tisztartó megnősül. A református lelkész leányát kérte meg a szomszéd községből. Azt a karesú termetű, csicsergő hangú szép szőke kis leányt, akit a környék fiatalosága a vármegye legszebb eladójának tartott. Udvaroltak sokan a szép Katinkának, de hát egyik udvarlója sem merete megkérni. Nem mintha attól tartott volna, hogy kikoszorúzza őket a szép leány, hanem mert rájöttek, hogy bizony a falusi lelkész lányai csak a legkritikább esetben kapnak hozományt, s a kis Katinkát senki sem merete a kivételek közé számítani. Alig volt annyi jövedelme az apjának, hogy héttagú családját eltarthatta.

De azért nem panaszkodhatott a kis Katinka, hogy nem koptatták elegen a házuk küszöbét miatta, Legutoljára is a domonyi uraság járt át hozzájuk gyakrabban. De azalatt míg a nyáron külföldön utazgatott, megkérte a tisztartót a szép Katinkát és az örömmel hozzá is ment a délcélg fiatal emberhez. A házasságuk a legeszményiebb szerelmi házasság volt, melyet bearanyozott a boldog megelégedettség ragyogó sugára. Szerették egymást, mint a hogy azok tudnak szeretni, akiknek szívdobogását nem korlátozzák az anyagi érdekek számító gondoljai.

Soha eszébe sem jutott egyiknek sem, hogy a másik hűségében kételkedjék. Megbízta egymásban, s mikor az asszony csókra nyújtotta férjének piros szép ajkait, ha annak hivatása teljesítése miatt utra kellett kelnie, a világgért sem mert volna arra gondolni a férfi, hogy míg ő odajár, valaki meglophatná annak a csattanó ajaknak hótiszta mézét.

Csak néhány héttel ezelőtt villant meg a férfi agyában a gyanu első gondolata. S a szabad természetben élő ember, a kinek egyenes,

mi is szívesen csatlakozunk azokhoz a kiki dicseretet mondanak a jótékony farsangi mulatozóknak, s még nagyobb örömmel vennők, ha akadnának minálunk is, a kik a helybeli árvák érdekében hasonló mulatság rendezésének terhet magukra vállalnák.

C.

Az erdőmunkásokról.

— 1900. XXVIII. t. cz. —

Ez a czime annak az új törvénynek, a melylyel az erdőgazdaságot legközvetlenebbül érintő törvényeink száma egygyel ismét szaporodott. Egyik tagja e törvény a törvényjavaslatok ama egész láncolatának, a melyet *Darányi Ignác* dr. földmivélségi miniszter az utóbbi években a törvényhozás elé terjesztett avval a czéllal, hogy valamennyi gazdasági ágazatnál a munkaadók és munkások közötti jogviszonyt rendezze. Az első impulzust a miniszter ur ily irányu működésére, ha nem csalódunk, a néhány év előtt felmerült agár-szocialisztikus mozgalom alkalmával szerzett tapasztalatok adták; sürgős szüksége merült fel akkor annak, hogy a gazdasági munkások jogviszonya törvényes uton rendeztesse, hogy egyfelől a munkaadók jogos érdekei minden körülmények között megóvhatók legyenek, másfelől azonban a munkások se legyenek szükség esetén jogvédelem nélkül.

Ha felvetjük azt a kérdést, hogy vajjon szükséges volt-e ezt a törvényhozási tevékenységet az erdőmunkásokra is kiterjeszteni, magában véve azt az érvt is kielégítő válasznak kellene tekintenünk, hogy e kiterjesztés nélkül hazánk egyik lényeges gazdasági ágazata körülbelül a földterület több mint $\frac{1}{4}$ részén, az erdőgazdaságokban működő munkások és munkaadók nélkülöztek volna azt a biztos alapot, amelyen más gazdasági ágazatok munkás viszonyai ezen-tul nyugodtak volna. mert azt el sem képzelhetjük, hogy az ily biztos alaphiányát se a munkadók, se a munkások körében soha senki sem érezte volna. Ámde korántsem kell a törvény szük-

ségességét ekként mintegy néhány előfordulható esettel indokolnunk. Aki azt utolsó 10—15 évben erdei munkásokat nagyobb számban alkalmazott, nem egy esetben sajnosan tapasztalhatta, hogy még oly vidéken is, hol nemrégén a munkaadó és a munkás között még teljesen patriarchalis viszony állott fenn, ez a viszony megzavartatott és sok munkás az elvállalt munka otthagytásával másfelé szegődött, vagy más utonmódon akasztotta meg az erdei üzem rendes menetét a munkaadó kisebb-nagyobb kárára.

Másrésről azonban azt sem lehet kétségbe vonnunk, hogy a munkások érdeke is sürgősen megkívánta a szobanforgó törvény létrejöttét. A hazai erdőgazdaság sajátos alakulása mellett az erdei munkások többnyire nem közvetlenül az erdőbirtokos szolgálatában állnak, a kivel szemben aligha kellene érdekeiket megvédeni, hanem vállalkozók részére dolgoznak; sőt nagyobb favállalatoknál gyakori az az eljárás, hogy a tulajdonképeni erdei munkát átalányösszegekért alvállalkozók végeztetik. A munkások ennek következtében elég gyakran különféle uton és módon kizsákmányoltattak, ami különösen hegyvidéki népünk jelen műveltségi foká és önállótlanúsága mellett nem is volt mindig nehéz feladat. Helyenkint talán részben ebben a körülményben kereshető a nép elszegényedésének és kivándorlási hajlamának kuforása is, nevezetesen ott, ahol az erdőbirtokos a kiskorú néppel szemben a gyámkodást egyáltalában nem gyakorolta. Ha a gondoskodás kellő foka megvolt, pl. a kincstári birtokokon, a hol élelmi raktárak felállításával, a társulások reformálásával és egyéb eszközökkel az állam a nép segítségére sietett, természetszerűen nem fajultak el a viszonyok annyira.

Mintha az új törvény alkotásánál éppen el sorsorban ez utóbbi állapotok lebegtek volna a törvényhozás szeme előtt és földmivélségi kormányunkat a törvényjavaslat beterjesztésénél, socialpolitikai és humanisticus intencziók vezették volna: Erre vall legalább néhány igen szigorú intézkedés, így pl. a 14. §, mely vismajor esetén egyoldaluan csak a munkásnak adja

tek a kerekék a hóba, hát csak lassan jöhettek. Szánkóval fél óra alatt is haza értek volna.

Már egészen kivilágosodott, s mind talpon voltak a eselések. A tisztartó egyenesen az előszoba felé tartott, melyen keresztül a felesége szobájába akart menni. A pitvarajtó előtt azonban lépéseket látott a friss hóban. Gyanusnak tetszett neki a dolog s vizsgálgatni kezdte a nyomokat. Két különböző nagyságú lábnyomai voltak. Az egyik n, a másik férfi láb.

A nyomok irányából megállapította, hogy azok együtt jöttek az ajtóig, azután a férfi visszament. Elindult a lépések mellett, s majdnem szörnyet halt, mikor meglátta, hogy azok az uraság házáig vezetnek.

Egyszerre kész volt a kombinációval: a felesége azalatt míg ő odajárt átment az urasághoz, s nem számított arra, hogy mikor visszafelé indul hó lesz, mely elárulja. Még inkább bántotta az a vakmerőség, hogy az az ember hazáig merete kísérni.

Szinte ész nélkül rohant vissza a lakása felé, s ment be egyenesen a felesége szobájába. Az ott feküdt a puha párnák között mély álomba merülve, s domboru melle szaggatottan pihegett. Látszott rajta, hogy nem aludt azéjjel. A czipője pedig nedves volt a hótól.

A tisztartó nem szólt egy szót sem neki, csak vette a vadászfegyverét, aztán kiment, hogy a dörrenés fel ne riassa a hűtlen asszonyt akit még mindig annyira szeretett, s elsütötte azt.

Biztos keze volt, hát jól talált. A körülállók meg egyre kutatták, hogy mi lehetett az oka Az uraság gazdasszonya sopánkodott legjobban:

— Érezte a tekintetes asszony, hogy valami baj éri a tisztartó urat, mert az este még minálunk volt s kereste, aztán hogy hova lett, hát az uram kísérte haza.

meg a szerz
s. mely a n
lokal vagy
vagy a 22.
munkaadó
bántalmaz
megállapod
meg nem ta
hogy az od
anyai munk
désben meg
menyiség u
főlemtitjü
a munkások
alvállalkoz
vény a vál
a viszkere
Őszint
ról szóló t
egyengesse
dés az erdő
E törvé
tük. „Azt k
szaklap e t
az osztrák
dáját, mihar
terjesztene

Február 2: A
Február 5: K
Február 9: A
Február 16: A
Február 16: A
Február 17: A
Február 18: D
Február 18: I
Február 19: A

— De
napelőtt m
bölcsé elkö
napja sok s
Deák Feren
de hallhat
A jelen kor
követésétől
Ferencz va
élet és azo
vezetik. He
nagy állam
tennek, hog
mindenható
bölcs vezet
és önzetlen
nemzet és
Ferencz volt!

— Ipo
jának, Feh
A főgymna
és az ifjusá
hálaadó ist
lyamán pec
meg a haza
székházban
püspök, B.
Hartman
gármester,
Niederma
Gyula udv.
tanintézetel
gazd. tanác
részt. A fő
dott feleme
főapátot tá
sége nevéb
lált a főap

— Ud
mester her
püspökhöz
meleg hang
„Sz

meg a szerződéstől való visszalépés jogát, a 17. §. mely a munkások munkabérének szeszese italkal vagy árucikkkel való megváltását tiltja, vagy a 22. §., amely abban az esetben, ha a munkaadó vagy megbízottja a munkást tetteleg bántalmazza, vagy vele szemben a szerződés megállapodásait vagy a törvény rendelkezéseit meg nem tartotta, a munkaadót arra kötelezi, hogy az oda- és visszazállítás költségein felül annyi munkabért fizessen, amennyi a szerződésben megjelölt egész munkaidő vagy munkamenyiség után járt volna a munkásnak. Végül fölemlítjük a 37. §-t, amely szerint a vállalkozó a munkásokat nem ő, hanem szem-lyezete vagy alvállalkozó alkalmazta, anélkül, hogy e törvény a vállalkozónak alkalmazottjával szemben a viszkérését jogát az esetben biztosítaná.

Öszintén óhajtjuk, hogy az erdőmunkásokról szóló törvény oly rendezett viszonyok utját egyengesse, amelyek között az u. n. munkáskérdés az erdőgazdaságtól távol tartassék.

E törvénnyel egyébiránt Ausztriát megelőztük. „Azt kívánók — mondja egy ausztriai szaklap e törvény ismertetése kapcán — hogy az osztrák kormány követve Magyarországot példáját, mihamarabb egy hasonló törvényjavaslatot terjesztene a törvényhozás elé.“ E. L.

HIREK.

Heti naptár:

JANUÁR.

31 Csütörtök. Nól. Péter.

FEBRUÁR.

1 Péntek. Ignác.

2 Szombat. Gysz. B. A.

Farsangi naptár.

Február 2: Az Ipartestület bálja.
 Február 5: Katonatisztai estély.
 Február 9: Altiszti-bál.
 Február 16: A Katolikus Kör táncestélye saját helyiségeiben.
 Február 16: Katonatisztai estély.
 Február 17: A Polgári Egység bálja.
 Február 18: Deák-táncpróba.
 Február 18: Kath. Legényegylet batyú bálja.
 Február 19: A Kaszinó jelmezes farsangzó estélye.

— **Deák Ferenc halálának évfordulója.** Tegnapelőtt mult annak 25 esztendeje, hogy a haza bölcsé elköltözött. Az ő halálának évforduló napja sok szívben ébreszt kegyeletes érzéseket. Deák Ferenc negyedszázad előtt sirba szállott, de halhatatlan szellemének ma is élnek alkotásai. A jelen kor nemzedéke Deák Ferenc elveinek követésétől várja a haza fölvirágzását. Deák Ferenc valódi tanítványai állanak a közügyek élén és azokat a Deák Ferenc szellemében vezetik. Hervadatlan koszorút helyezünk 1867. nagy államférfiának síremlékére, hálat adva Istennek, hogy őt a nemzetnek adta és kérve a mindenható, hogy válságos időkben mindig oly bölcs vezetőket, a nagy szív, nagy elme, tiszta és önzetlen jellem oly mintaképeit állítsa a nemzet és a korona oldalára, aminő Deák Ferenc volt!

— **Ipoly napja** A sz. Benedekrend főapátjának, Fehér Ipolynak, tegnap volt a névünnep. A főgymnasiumban e miatt tegnap szünet volt és az ifjuság a tanári karral d. e. 8 órakor hálaadó istentiszteletet hallgatott, a délelőtti folyamán pedig kedves házi ünnepséggel tisztelte meg a hazafias tanítórend főapátját. Délben a székházban ebéd volt, amelyen **Boltzár József** püspök, **B. Szabó Mihály** megyei főjegyző, **Hartman Gusztáv** ezredes, **Vimmer Imre** polgármester, **dr. Földváry István** főügyész, **Niedermann József** rendőrkapitány, **dr. Fehér Gyula** udv. káplán, a pénzüntézet és egyéb tanintézetek igazgatói, **Vaszary László** hgpr. gazd. tanácsos és több előkelő vendég vett részt. A főapátra **Boltzár József** püspök mondott felemelően szép felköszöntőt. Ebéd alatt a főapátot táviratilag üdvözölték. A város közönsége nevében a polgármester sürgönyileg gratulált a főapátnak.

— **Üdvözlő távirat.** **Vimmer Imre** polgármester heifőn **Rimely Károly** beszteczébányai püspökhöz névünnep alkalmából a következő meleg hangú táviratot intézte:

„Szülővárosa közönsége, melyet a lefolyt

évben szíveségével kitüntetni kegyes volt, mai névnapja alkalmából legőszintébb jókívánatait tolmácsolja. — **Vimmer Imre** polgármester.“

— **Személyi hírek.** **Kalocsay Alán**, a székesfehérvári kerület országgy. képviselője, mint **Frey Ferenc** országgy. képviselő vendége, f. hó hó 27-én városunkban volt.

— **Prímiciia.** **Vargyas Tivadar** esztergomi főegyházmegyei végzett theológust, vármegyénk kir. tanfelügyelőjének fiát, mult szombaton szentelte fel Bécében a Pazmaneum kápolnájában, **Belepotoczky Kálmán** tábori püspök. A te szentelt új áldozár másnap, f. hó 27-dikén, ugyancsak a Pazmaneum-intézet kápolnájában mutatta be első szent miséjét, melynél gróf **Széchenyi Miklós** dr. pápai praelatus apátkanonok s Pázmáneumi kormányzó volt a manuduktora s amelynél jelen voltak az új misés szülei és testvérei, kikre első áldását adta, továbbá az intézet előjárói s az összes theológusok.

— **Thomson estély.** Ritka művész esemény számba vehető az az est, amely február hó 8-án, pénteken a Fürdőben kinálkozik Esztergom város intelligens közönségének, midőn **Thomson Caesar** tünevényes hegedűjátékával lázba fogja hozni a szőpárt és valódi művészetért mindenkor lelkesedni tudó előkelő világunkat. Az a körülmény, hogy a világhírű művész-óriás szerény vidéki városunk közönségét is gyönyörködtetni fogja elragadó művészetének bemutatásával, közönségünk miújlásának hírnevében is lelő némi magyarázatát. A nagynevű mester mellett **Wagner Hedda**, bécsi énekesnő és **Delune Louis** brüsszeli zongoraművész, mind a ketten első rendű művészi erők, szintén közre fognak működni a hangverseny sikerének emeléséhez. Az előkelő hangversenyre belépőjegyek előre válthatók **Brutzy Gyula** ur disznükereskedésében, ülőhely 5, 4 és 3 koronáért. A hangverseny február 8-án este fél 8 órakor kezdődik.

— **A szőlőszeti felügyelőség februári működési programja.** **Hegedűs Sándor** kir. szőlőszeti felügyelő, aki a f. hóban hegyközség alakítása és szőlőszeti téli előadások tartása végett **Farnad, Piszke, Bajna, Nagy-Sáp, Kesztölc, Epöl, Kirva és Garam Kövesdét** látogatta meg, február hóban a következő működési programmal utazik: február 4-én **Lábatlanra**, 6. és 8-án **Ipolyságra**, 11. és 14-én **Bajtára és Lelédre**, 15. és 17-én **Kéméndre**, 18-án **Dághra és Csolnokra**, 21-én **Táthra és Tokodra**, 22-én **Bajóthra**, végül 25. és 28-ika között **Köbölkutra, Muzslára és Ebedre**.

— **Az esztergomi kath. kör bálja**, amely f. hó 20-án rendeztetett a Fürdő termeiben, szépen sikerült. A bál **Jónás Pál** sétatangversenyével vette kezdetét. A mulatságon ott láttuk **dr. Csernoch János**, **dr. Roszival István**, **Wenczell Antal** és **Maszlagy Ferenc** prépost-kanonokokat, **Vaszary László** primási gazd. tanácsnokot, **Vimmer Imre** polgármestert **dr. Fehér Gyula** es. és kir. udvari káplánt, **Hollósy Rupert** főgymn. igazgatót, a sz. Benedekrendi társház több jovialis tagját és a katolikus társadalom előkelőségeit. A bálterem négy sarka tropikus égalji növényekkel poetikus ligetekké volt varázsolva, az egyik sarokban még egy szökőkút is csörgedezett. A lelkes rendezőség a hölgyeknek bársony-kötésű táncrendekkel kedveskedett. A táncrend lapjai pergamentből voltak arany betűkkel nyomva. Az izléses táncrend **Brutzy Gyula** helybeli disznüaru kereskedésének terméke volt. Szünóra után a hölgyközönséget virágokkal árasztotta el a rendezőség, izléses apró csokrokat osztván szerte. A négyeseket 50 pár táncolta. A jól sikerült mulatságon a következő hölgynévsort állította össze tudósítónk:

Burány Ernőné, **Csikáss Lászlóné** és **Etel**, **Fáy Rózsika**, **Fekete Erzsike**, **Geiger Ferencné**, **Geiger Ilonka**, **Gerenday Józsefné**, **Gyurányi Ilona**, **Hajas Simonné**, **Hajas Olga**, **Kersch Ferencné**, **Kersch Etel**, **Kührner Antalné**, **Magos Sándorné**, **Magos Emmi** és **Mariska**, **Mátéy Angela**, **Mattyasóvszky Kálmáné**, **Mattyasóvszky Marianna** és **Olga**, **Osváth Andorné**, **Pelczmann Lászlóné**, **Perényi Árpádné**, **Perényi Henrikné**, **Perényi Kálmáné**, **Pethes Kálmáné**, **Pethes Margit**, **Philipp Konrádné**, **Reviczky Gáborné**, **Récsy Antalné**, **Szeckay Antalné**, **Szeckay Valéria**, **Szeckay Korálné**, **Szeckay Margit**, **Szilva Györgyné**, **Schulmacher Miklósné**, **Usttanek Antalné**, **Usttanek Margit**, **Vaszary Lászlóné**, **Zempléni Gyuláné** stb. stb.

— **Elite jelmezes álarczos bál a Kaszinóban.** Az idei farsangnak meg van már a slagere. Carneval hercege még mielőtt eltávoznék töl-

lünk, búcsú ünnepélyt tart a kaszinó termeiben. Már rég óhajtott vágya volt az új generatio fiatalágának egy valódi, hamisítatlan álarczos bálon kimulatni magát, mert ilyenben rég nem volt része itthon, miután több mint egy évtizeden át nem is volt Esztergomban elite álarczos bál. Az álarczos bálak azon hátrányát, hogy nem a társaságba való egyének is megjelenhetnek esetleg az álarcz védelme alatt, sikerült a kaszinóban kikerülni és ép ez indította a kaszinó fardadhatatlan vezetőségét, hogy egy ily mulatság rendezésére határozta el magát. A bál farsang utolsó keddjén, február 19-én, lesz a kaszinó összes termeiben megtartva. Az intimebb részletekről csak azt árulhatjuk el, hogy a 90 tagu rendezőbizottság élén **Büttner Róbert**, a kaszinó igazgatója áll, a mi már maga is sikert jelent. A rendezők közül már eddig több mint 30 határozta el magát arra, hogy jelmezben jelenik meg a mulatságon. Ha előjeleink nem csalnak, a hallottakból azt a következtetést vonhatjuk le, hogy ezen mulatság lesz az idei farsang legsikerültebb, leghangosabb leglátogatottabb és legfényesebb mulatsága. **Pierrot**.

— **Bál.** A nyerges ujfalusi ifjuság febr. hó 9-én **Szolári János** vendéglőjében a községi millenárius alap javára zártkörű táncmulatságot rendez. A mulatság sikerén ifj. **Lederberger Pál** vezetése alatt az ottani intelligens ifjuság buzgólkodik. Eddig 550 meghívót küldtek szét. Aki ismeri a nyerges ujfalusi mulatságokat, amelyek mindig a legkitünőbbben sikerülnek, az méltányolni fogja a buzgó rendezőség törekvését, melyet különösen az tesz becsesté, hogy a mulatság tisztá jövedelme kulturális célra fog fordíttatni.

— **Mikor lesz a sorozás.** Az idei fősorozás határnapjai már meg vannak állapítva. A városnál febr. hó 28-án, márcz. 1. és 2-án; az esztergomi járásban márcz. 4., 5. és 6-án s a párkányi járásban márcz. 11., 12., 13. és 14-én lesz a fősorozás. A várostól 231, az esztergomi járásból 595 és a párkányi járásból 735 hadköteles kerül mérték alá.

— **Szokatlan szélvihar** dühöngött hétfőn vármegyénk és városunkban, de sőt — mint a napilapokból értesülünk — az egész országunkban. A szélvihar elvitte a postaépület fedő bádoglemezét, az új vágóhid fedelét erősen megrongálta és letörte a vár bástyáján levő zászlóárbcot. Egész napon át hordta a cserepeket a templomokról és a magasabb épületekről s valóban csoda, hogy emberéletben kár nem esett.

— **Az ipartestületi bál** meghívói szétküldtén, a rendezőség ezuttal arra kéri a mélyen tisztelt közönséget, hogy a kik meghívóra igényt tartanak, sziveskedjenek az ipartestület hivatalában jelentkezni.

— **Háboru a gyáros és elárúsító között.** **Schwach Sándor** helybeli jönevű divatárus tavaly több hirdetést tett közzé, tudatván vásárlóival, hogy üzletében Hammerli pécsi kesztyűgyáros hírneves készítményei is kapnátok. **Hammerli** e miatt feljelentette **Schwachot**, állítván, hogy e kesztyűk nem lehetnek az ő gyárából valók, mert töle **Schwach** nem vásárolt és mivel neki Esztergomban **Sternfeld Rezső** utóda a bizományosa s ennél van gyártmányából kizárólagos raktár, tehát **Schwach** valótlán hirdetéssel megtévesztvén a közönséget, iparkihágást követett el. A város tanácsa vizsgálatot indított, ez ügyben s beigazoltatott, hogy **Schwach** valóságot hirdetett, mert a keztyűk tényleg Hammerli-től valók és pedig úgy, hogy azokat **Schwach** Budapestről szerzi be. A tanács ekkor felmentette **Schwachot** az iparkihágás vádjá alul. **Hammerli** felebbezett. Az alispán is felmentő határozatot hozott. **Panaszos** erre a ker. ü. miniszterhez vitte a dolgot, de itt is felmentették meghurezolt kereskedőnket. **Ime** egy találó kép a magyar ipar- és kereskedelem köréből.

— **Valamit a népért.** Sikerült estélyt rendezett a belvárosi polgári Olvasókör e hó 27-én saját egyleti helyiségében. A tágas olvasóterem eléggé megtelt közönséggel leginkább a földmivesek osztályából, mert a kedvezőtlen időjárás azokat úri családokat is elriasztotta, kik megjelenésüket biztosan kilátásba helyezték. A város közönsége nagyon jól ismeri az olvasóköri színelőadások sikerét, fenállása óta minden évben előállottak a lelkes műkedvelők népszínműirodalmunk legkiválóbb műveivel s feladatukat úgy oldották meg, hogy a halgatóság részéről mindig osztatlan elismerésben részesültek. A kik vasárnap jelentek az ol-

vasókorban, nem csekély meglepetésben részesültek, ugyanis a szereplők nem a már megszokott arczú, kipróbált erők voltak, hanem 16-17 éves ifjak, kiknek arczán ott diszelgett ugyan a bajusz és szakál, de hát a fodrász könyörtelen keze hamar megfosztotta őket a boldogságtól s maradt a csupas arcz. vagy némelyiknél ráadásul egy kis pelyhedező bajusz. Az olvasókör karácsonyi közgyűlésén elhatározta, hogy az egyesületnek nemcsak önálló polgárok lehetnek tagjai, hanem olyan ifjak is, kik már nem tankötelesek. Ezen intézkedéshez csak gratulálni lehet, mert ifjainkat — különösen a téli hónapokban — az unalom rávezeti minden rosszra. Nem újdonság az, hogy az utzasarkokon csoportokban állva gúnyolják a járó-kelőket, különösen az úri nőket; elmaradhatlan látogatói a korosmáknak és a házi báloknak, hová nem egyszer az iskolakötelesek is ellátogatnak. Ezen a — társadalmi szempontból nagyon is elítélendő — hibán akar segíteni az olvasókör. Dícséretére válik a józanabbul gondolkodó ifjuságnak, hogy hamar megértette érdekükben hozott határozat üdvös voltát. Lehet mondani, tömegesen jelentkeznek felvételre, máris több, mint 30 fiatal tagja van az egyesületnek s hogy komoly elhatározással lépnek be, bizonyosságot nyújtottak a vasárnap felépítésükkel. Tatus János alelnöké az érdem, ki három heti szorgos munka után olyan programot állított össze, mely feltételezi a fiatalok részéről a munkakedvet és akaratot. A Hymnust énekelték először, mely után Földváry István prólogját szavalta el érzéssel Tatus Ferencz, ki életrealóságát bebizonyította a szindarabnál is. „A rossz társak megvesztegetik a jó erkölcsöt“ cz. falusi életképet igen sikerült előadásban mutatták be a fiatal műkedvelők. Valamennyien a legnagyobb dícséretet érdemlik bátor fellépésükért. Szőlgyémi József, ifj. Tatus János, Tatus Ferencz és Patkó Lőrincz vetélkedtek egymással a dícsőségben. Cserép Lőrincz kitűnő humoristának bizonyult. Szenczi Teréz, mint a molnár gazda felesége beleélté magát az asszonyi szerepbe. A szindarab után a Hunyady indulót énekelték egy hangban, igen szépen és lelkesülten. Következtek a szavaltatok. Ispán János, Német Ferencz, Nikmann Mihály, Schremszt József, Galambos Ferencz, Hegedűs István felváltva hazafias és tréfás szavaltokat adtak elő. Valamennyit zajosan megtapsolta a közönség. A Rókóczy induló eléneklésével ért véget a sikerült estély, melyhez hasonló még rendez az egyesület a jövőben, ekkor már egy három felvonásos szindarabban mutatkoznak be a jó törekvésű földműves ifjak.

— **Mária congregáció.** Az esztergomi érseki tanítóképző ifjusága a szeplőtelen b. szűzről nevezett *Mária-Congregációba* való tagfelvételi ünnepélyét 1901. február 2-án délután 3 órakor tartja a vizivárosi irtalmas növények templomában. A tagfelvétellel egybekötött egyházi ünnepélyen dr. Walter Gyula praelatus, apát-kanonok, főtanfelügyelő functional.

— **Azok a jó falusiak.** A juhászféle ember jelkét sohasem terhelte meg egy kis birka történet. Ha közöttük betyár akadt a régi időkben, azt is bizonyosan izzó szerelme csalódásának lehet tulajdonítani. Milyen másként van ma! Mit egy birka! Azzal hamar elcsipik az embert ebben a paksusos világban. Nemsokára eljő az idő, hogy a juhászbojtár váltót hamisít. Legálább erre mutat egy juhász cselekedete. *Csepregi Gyula* őri sápi juhász-számadónak takarékos természete volt. Be is rakott egy ezer korona körül a nagy takaréka és dicsekedett a pénzevel. Valamelyik bojtárja megneszelte a dolgot, kileste, hogy mikor nincs otthon a számadó; betört a lakásba, ellopta a betétkönyvet s aztán kivette a pénzt a takarékból. Az öreg számadó most a büntető bíróság és csendőrség segítségével óhajtja a bűnös kilétét kideríttetni.

— **Itéleték.** A komáromi kir. törvényszék *Rityovszki* Ferencz 45 éves esztergomi lakost, aki *Bessik* Ágoston városi rendőrt azért, mivel ez őt az utcán este lámpás nélkül hagyott kocsijához *Hagen* Ambrus korosmájában kiutasította, arczul ütötte és mellbe lökte, hét hónapi börtönre ítélte; sulyosbító okul szolgált, hogy *Rityovszki* hasonló esetért már büntetve volt. *Burián* Mária 39 éves sz. tamási születésű cselekedet, a pestvidéki kir. törvényszék azért, mivel Erzsébetfalván szállásadónőjét meglopata, hét havi börtönre ítélte. *Juhász* István esztergomi születésű 31 éves és *Gágyor* Mihály esztergomi születésű 21 éves esztergomi lakosokat hamis gyforintosok forgalomba hozatala miatt a győri

kir. törvényszék 6 havi, illetőleg *Gágyort* azért is, mivel *Markó* Kamelia nevű szeretőjét, Bpestben melbe szurta, 7 havi börtönre ítélte, Valamennyi ítélet jogerős.

— **Búzakiallítás.** Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület kezdeményezésére az idén megtartandó II. országos mezőgazdasági kiállítással egyidejűleg Pozsonyban búzakiallítást fognak rendezni, mely iránt gazdakörökben már most is élénk érdeklődés mutatkozik. Magyarország, agrikulturalis állam lévén, érthető az a fontosság melyet a rendezők ennek a búzakiallítás hatásának tulajdonítanak, miért is azon fáradoznak, hogy a búzatermelőkön kívül a búzát feldolgozó malmokat, sőt a búza értékesítésének főtevényezőjét a budapesti gabona tőzsdét is belevonják a mozgalomba. Már eddig is tapasztalható a vidéki gazdaságvezetők és malmok érdeklődése a kiállítás iránt, a mi garanciát nyújt arra nézve, hogy végre valahára olyan kiállításon mutathatjuk be hazánk legfontosabb terményét, melyen a búza termelésre vonatkozó összes adatok egyesítve lesznek. De a nagyobb külföldi gabona kereskedő házak is érdeklődnek a magyar búza kiállítás iránt, ami viszont búzakivitelünknek fog előnyére válni. Ugyszólván hazafini kötelessége tehát mindenkinek, hogy a rendezendő búzakiallítás gazdasági eredményének biztosításához hozzájáruljon, s mindazokat az adatokat, melyek a búza termelésére vonatkozólag birtokában vannak, a kiállításon érvényre juttassa. De fontos haladást jelent a pozsonyi búzakiallítás kulturtörténeti szempontból is, mert azt bizonyítja, hogy az ország megértette a gazdasági kiállítások előnyeit.

x **Kiadó szép lakások.** A Ferencz József uton, a Fürdő vendéglő irányában egy 3 és egy két szobás utcai lakás, Sz. György naptól kiadó lesz. Esetleg istállóval. Bővebbet Ékesy Edénél.

Felolós szerkesztő és lapfőnököse: GERENDAY JÓZSEF

Arverési hirdetmény.

Alulírott mint a pilis-maróthi volt urbéres gazdák és szellérek képviselője — megbízás alapján közhírré teszi, hogy az ugynevezett, „kőalatti“ (a Dunapart mentén fekvő) két megnyitott és művelés alatt álló — esetleg még nyitható kőbányák 1901 évi február hó 19-én d. e. 10 órakor 6. hat évre nyilvános szóbeli árverésen, esetleg: a gazdasági tanács kivánságához képest, zárt írásbeli verseny tárgyalás használatára fognak adatni. A bérlet kezdetét veszi 1901 évi július hó 1-ső napján. Kikiáltási ára 1200 korona, ennek 10% bántépnéz címén letendő. Biztosítók címén bérlet egy évi bérösszeget készpénzben, esetleg értékpapírban, vagy takarékpénztári betétkönyvben, tartozik a gazdasági pénztárnál letéteményezni s ezt csak a bérlet lejártával fogja visszakapni; ugy tartozik a bér összeget (1/2) félvenként előre pontosan befizetni.

Az ajánlat tevők között a gazdasági tanácsnak jogában fog állni választani. Az árverési feltételek Pilis-Maróthon a jegyzői irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Pilis Maróth 1901 évi január 25-én.
Fischer Dezső
gazdasági elnök.

Önborotváló Önborotváló Önborotváló Önborotváló

Ujjonnan szabadalmazott borotva védjegyzővel **Minden veszély kizárva még gyakorlatlan kéznek is** Szőr- és bőrbetegségektől védve. Melyek fertőzöttes által származtatnak. Legkényelmesebb borotválás minden időben és rengeteg költségek takarítása.

Megrendelési ár 2 frt 80 kr. a pénz előzetes beküldése vagy utánvét mellett

Silberstein egészségügyi intézete

BÉCS, IV. Rossauerlände 35/a.

„Esztergomi Lapok“ nyomdája „Hunnia“ könyvnyomda Esztergom.

Faeladási hirdetmény.

57/1901 szám. A tüzfát venni szándékozó tisztelt közönségnek tudomására adatik, hogy a Mária-nostrai „Középvastaghegy“ vallásalap erdőországban 225 ürm.³ hasab. 330 ürm.³ dorong és 42 ürm.³ selejtes, azaz összesen 597 ürm.³ vegyes kemény tüzfá egészben nyilvános szóbeli árverésen azonnali készpénzfizetés mellett el fog adatni.

Az árverési feltételek hivatalos órák alatt az alulírt erdőgondnokságnál s a Mária-nostrai közalap erdőorságnál az árverés megtartásáig betekintheők.

Kikiáltási ár Kétezár (2000) korona. Az árverés megtartásának helye és ideje: Pilis-Maróthon az erdőgondnokság hivatalos helyisége, folyó évi február hó 11-ikén délelőtt 11 órakor.

Pilis-Maróthon 1901 évi január 23-án.
Magyar királyi közalapítványi erdőgondnokság.

Chief-Office 48. Brixton-Road, London. S. W.

THIERRY A. GYÓGYSZERESZ-féle

DIGESTIV (8)

valódi angol universal-étel- és emésztő por, felülmátlatlan hatású mindenféle és mindennemű gyomorbetegségre. Etyagyszerű, és emésztést elősegítő. Minden doboznak bírní kell a készítő aláírásával. Egy doboz franco, a pénz előzetes beküldése ellenében 3 korona

Thierry A. gyógyszerésznek Balsam-gyára
Pregrada, Rohitsch-Sanerbrunn mellett.

Fontos mindenkinek!

Kiváló hazai készítmény
Törv. védve.

DURATOR

által a cipőtalp 3-4 hétben egyszeri bekenéssel ötször oly tartós és víz-áthatlan lesz.

Ára 1 bádogpalaczkának használati utasítással együtt 1 korona, nagyobb palaczk 2 korona. — Póstan 1 kor. 20 fillér beküldése után bérmentve. Kapható minden fűszerkereskedésben, droguériákban, cipészeknél stb.

Főszékhely: Duratorgyár
Budapest, V. Lipót-körút 1/b. szám.
Viszontelárusítók mindenütt kerestetnek.

Az egyesült pokróczgyárak maradvárakraktárának fél áron való eladására nyertem megbízást.

Azért ajánlok t é l i lópokróczokat. Ezen vastag és elpusztíthatlan takarók kitűnő minőségűek, melyek gyapjasak és puhák színes szegélyvel, ágytakaróknak is használhatók és a mellett rendkívül olcsók. Szürke gyapju téli lópokróczok. A. minőség, 170, 130 hosszúságú nagyság, 4 K., B. minőség 5 K., C. minőség 200, 150 nagyság dublé gyapju urasági és fiakertakaró, 150, 200 nagyság, legfinomabb minőség, darabonként 7.50 K. Pontos szétküldés utánvétellel. Megnem felelőért a pénz kívánatra visszaadatik.

Czim: Abth. IX. M. Rundbakin,
Wien, IX., Berggasse 3.